

Talousarvio vuodelle 2021 ja taloussuunnitelma vuosille 2022-2023

315/04.041/2020

KH 23.11.2020 § 333

Kuntien talousarvio ja -suunnitelma

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnittelukausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa kuntalain mukaan neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien ja mikäli taseessa on alijäämää yli 500 €/asukas, kuuden vuoden aikana. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Kuntaliiton laatimassa talousarvio ja -suunnitelmasuosituksessa on tarkemmin määritelty talousarvion tehtävät ja rakenne. Talousarviolla ja -suunnitelmalla on kaksi näkökulmaa, jotka määräävät suunnitelman rakenteen. Kaupungin kokonaistalouden näkökulmaa korostetaan tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan esittämisellä. Tuloslaskelmalla osoitetaan, minkälaisen tuloksen talousarvio tuottaa ja miten se muodostuu. Rahoituslaskelmalla selvitetään rahoitustarve ja miten se katetaan.

Tulosohjauksen näkökulma puolestaan toteutetaan käyttötalousosan ja investointiosan toiminnallisilla tavoitteilla ja määrärahoilla. Kuntalain 110 §:ssä tarkoitetut toiminnalliset tavoitteet asetetaan sanallisesti todennettaviksi toimenpiteiksi tai mitattaviksi palvelujen määräksi.

Kemijärven kaupungin taloustilanne ja talousarviosuunnittelun lähtökohdat

Kemijärven kaupungilla on vuoden 2019 tilinpäätöksen mukaan kattamatonta alijäämää yhteensä 4,4 miljoonaa euroa. Vuoden 2020 tilinpäätöksen mukaan tulos on arviolta 1,5 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Kumulatiivinen alijäämä pienenee ennusteen mukaan 2,9 miljoonaan euroon. Tämä alijäämä on katettava vuoden 2022 loppuun mennessä.

Valtuusto hyväksyy palvelualueiden määrärahan kokonaiskäytön ja antaa valtuudet lautakunnille ja kaupunginhallitukselle jakaa määrärahat

käyttösuunnitelmilla palvelualueiden vastuualueille ja yksiköille.

Talouden tasapainottamiseksi vuoden 2021 talousarviota varten kaupunginhallitus on antanut tarkennetun raamin, jonka pohjalta talousarvioesityksiä on valmisteltu palvelu- ja vastuualueilla sekä liikelaitoksessa.

Raamissa on mukana talouden sopeuttamisohejlman mukaiset toimenpiteet. Raami on kaupungin taloustilanteen mukaisesti erittäin tiukka ja edellyttää toiminnalta sopeuttamista menokehityksen hillitsemiseksi. Covid-19-pandemia vaikuttaa osaltaan vuoden 2021 kustannuskehitykseen ja kaupungin velvoitteisiin kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin osalta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 26.10.2020 kokouksessaan pidettäväksi tulo- ja kiinteistöveroprosentit vuonna 2021 vuoden 2020 tasolla.

Talousarvioon on varattu sopimuskorotuksina palkkoihin 2,15 % palkkasummasta.

Kuntien osuuksia yhteisöverotuotosta korotetaan johtuen yhteisöveron jako-osuuksien muutoksesta covid-19-pandemian johdosta. Korotus on 10 prosenttiyksikköä vuosina 2020-2021. Lisäksi varhaiskasvatuksen maksumuutosten johdosta yhteisöverojen jako-osuutta korotetaan korotetaan pysyvästi kahdella (2) prosenttiyksiköllä vuodesta 2021 eteenpäin.

Valtionosuudet vähenevät vuoden 2020 tasosta n. 1,6 milj.eurolla ollen vuonna 2021 noin 28 milj. euroa. Kunnille on luvattu korvata covid-19.pandemiasta aiheutuvat kustannukset myös vuonna 2021.

Kaupungin tuloveroprosentti on 21,50 % ja tästä kunnallisveroadste on 14,59 %. Verotulo v. 2021 verolajeittain on ennusteen mukaan seuraava:

- tuloverotulo 24,3 milj. euroa
- kiinteistöverotulo 4,5 milj. euroa
- yhteisöverotulo 1,6 milj. euroa

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksessa kaupungin toimintakate sisältäen liikelaitoksen on vuodelle 2021 yhteensä -54 207 920 euroa.

Investointitaso on tulevana vuosina korkea ja vaikuttaa suoraan kaupungin lainanottotarpeeseen, koska investointeja ei pystytä toteuttamaan omarahoituksella. Investoinnit v. 2021 on yhteensä 4,9 milj. euroa, v. 2022 yhteensä 4,3 milj. euroa ja v. 2023 yhteensä 2,2 milj. euroa.

Kaupungin pitkäaikaisten lainojen lainanottotarve vuonna 2021 on 8,5 milj.euroa ja lisäksi voidaan kassanhallinnan vuoksi nostaa myös lyhytaikaista luottoa.

Vanhoja lainoja lyhennetään samanaikaisesti 6,3 milj. eurolla.

Taloussuunnitelmavuosien 2022-2023 osalta tilanne näyttää velkaantumisen osalta pahalta, sillä velkamäärä näyttää kasvavan esitettyjen investointien ja toimintamenojen vuoksi suunnitelmakaudella jopa 44,8 milj. euroon eli yli 6 300 euroon asukasta kohden.

Vuoden 2021 talousarvioesityksen keskeiset tunnusluvut, joissa vertailukohtana on kuluvan vuoden tilinpäätösennuste (31.10) ovat:

- toimintamenojen vähennys 1,8 %
- toimintakatteen muutos -1,9 %
- vuosikate 5,3 milj. euroa, mikä kattaa poistot 226 prosenttisesti
- investointien tulorahoitus 109,5 %
- tilikauden tulos 2,5 milj. euroa
- bruttoinvestoinnit -4,9 milj. euroa
- rahoitustarve (toiminnan ja investointien rahavirta) 459 000 euroa
- lainamäärä euroa/asukas 5 937 euroa (ilman konserniyhtiöiden lainoja)

Talouskehitys 2015-2023

1 000 €	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TPE 2020	TA 2021	TS 2022	TS 2023
Toimintakate	-55 015	-55 075	-55 716	-55 130	-55 359	-55 244	-54 208	-53 250	-53 383
Muutos %	-4,9	0,1	1,2	-1,1	0,4	-0,2	-1,9	-1,8	0,2
Tulorahoitus	54 270	56 200	56 243	56 310	57 452	59 354	59 520	58 668	58 515
Muutos %	-6,4	3,6	0,0	0,2	2,0	3,3	0,3	-1,4	-0,3
Vuosikate	-110	2 369	527	1 181	2 093	4 109	5 312	5 418	5 133
Yli-/alijäämä	-2 730	4 209	-1 844	-1 227	-342	1 492	2 542	3 001	2 607
Kumulatiivinen ali-/ylijäämä	-5 243	-1 034	-2 878	-4 105	-4 447	-2 955	-0 413	2 588	5 195
Nettoinvestoinnit	-3 886	8 249	-1 763	555	-2 580	-6 890	-4 853	-4 285	-2 201
Lainakanta milj. €	32,6	32,9	34,5	32,7	34,4	42,5	42,7	44,0	44,8

Oheisena toimitelinten päätökset vuoden 2021 talousarviosta ja taloussuunnitelmasta vuosille 2022-2023 sekä yhdistelmä toimitelinten investointiesityksistä.

Talousarviossa on mukana talouden sopeuttamisohjelman toimenpiteet vuosille 2020-2022. Sopeuttamisohjelmassa esitetyillä toimenpiteillä on henkiöstövaikutuksia.

Liitteenä 4 talousarvio 2021 ja taloussuunnitelma 2022-2023 -ehdotus.

Oheisena kaupunginhallitukselle tiedoksi henkilöstösuunnitelma v. 2021-2023.

(Talous- ja kehittämisjohtaja Tuula Kuvaja, 040 730 0236)

Päätösehdotus (kaupunginjohtaja): Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy ehdotuksen Kemijärven kaupungin vuoden 2021 talousarvioksi ja vuosien 2022-2023 taloussuunnitelmaksi.

Päätös: Kaupungin hallitus hyväksyi **liitteessä 4** olevin muutoksin ja lisäyksiin vuoden 2021 talousarvion ja vuosien 2022-2023 taloussuunnitelman ja esittää ehdotuksen kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi.

Kokouksessa pidettiin tauko klo 19.09 - 19.20.